



PUROLAN PÄIVÄKOTI

VUOSISUUNNITELMA

toimikausi 2019-2020

Oikeudenmukaisuus

Turvallisuus

Suvaitsevaisuus

Luottamus tulevaisuuteen

Perustehtävä ja arvot

Kajaani luo asukkaille, yrityksille ja yhteisöille hyvinvointia, turvallisuutta, sujuvaa arkea sekä menestymisen edellytyksiä.

Arvojamme ovat oikeudenmukaisuus, suvaitsevaisuus, turvallisuus, luottamus tulevaisuuteen.

Arvot toimintatapoina

Edistämme hyvinvointia tekemällä päätöksiä oikeudenmukaisesti.

Toimimme avoimesti ja läpinäkyvästi.

Kunnioitamme ja edistämme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Arvostamme yksilöllisyyttä ja koemme erilaisuuden voimavarana.

Suhtaudumme toisiimme ennakkoluulottomasti ja arvostaen.

Panostamme turvalliseen ja terveelliseen ympäristöön.

Haluamme tehdä jokaisesta päivästä turvallisen.

Tahdomme mahdollistaa sujuvan arjen.

Edistämme kaupungin elinvoimaa myös tulevaisuudessa.

Sisällys

KAJAANIN KAUPUNGIN TAVOITTEET- 4 kasvuteemaa	4
Hyvää elämää älykkäässä kaupungissa.....	4
Resurssiviisautta luontokaupungissa	4
Tulevaisuus nuorissa	5
Osajista elinvoimaa	5
MONITAHOARVIOSTA NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET	7
PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS	9
Varhaiskasvatuksen arvoperusta	10
TIIMISOPIMUS.....	12
Leikki	15
Ajattelu ja oppiminen (2.7)	17
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (2.7).....	18
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (2.7).....	20
Monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (2.7)	22
Osallistuminen ja vaikuttaminen (2.7)	24
Kielten rikas maailma (4.5).....	26
Ilmaisun monet muodot (4.5)	27
Minä ja meidän yhteisömme (4.5)	29
Tutkin ja toimin ympäristössäni (4.5).....	30
Kasvan, liikun ja kehityn (4.5).....	32
Eri kieli- ja kulttuuriryhmien varhaiskasvatuksen toteuttamista (4.7).....	34
Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen (7.1)	35

KAJAANIN KAUPUNGIN TAVOITTEET- 4 kasvuteemaa

Hyvää elämää älykkäässä kaupungissa

- Tuotetaan laadukasta varhaiskasvatuspalvelua, johon lapset ja perheet ovat tyytyväisiä
- Painopistealueena on lasten osallisuus
- Huoltajien osallisuuden lisääminen
- Asiakastyytyväisyyskyselyt tehdään säännöllisesti. Tulokset julkistetaan perheille ja niiden perusteella varhaiskasvatusta kehitetään jatkuvasti
- Yhteistyön lisääminen eri tahojen kanssa (mm. vanhempaintoimikunnat, yhdistykset, kulttuuritoimijat, urheiluseurat, laitokset)

Näin toimimme:

- Monimuotoisten ja muuttuvien asiakastarpeen mukaisten palvelujen suunnitteleminen ja järjestäminen
- Lapsia ja vanhempia kuullaan ja toiveita toteutetaan mahdollisuuksien mukaan

Resurssiviisautta luontokaupungissa

- Luonto on yksi varhaiskasvatuksen oppimisympäristö
- Varhaiskasvatuksen hankinnoissa huomioidaan vastuullisuus, kestävyys ja kierrättäminen
- Jätteitä lajitellaan varhaiskasvatuksessa päivittäin yhdessä lasten kanssa
- Varhaiskasvatuksen juhlissa suositetaan aineettomia lahjoja ja ohjelmaa

Näin toimimme:

- Lähiympäristöön/kotikaupunkiin tutustuminen retkeillen
- Hankintoja tehdään tarpeen mukaan ja pyritään hankkimaan kestäviä tuotteita. Askartelussa suositetaan luonnon- ja kierrätysmateriaaleja
- Syntymäpäiviä juhlitaan laulaen ja annetaan itse tehty kortti.
- Lasten kanssa harjoitellaan jätteiden lajittelua mm. biojäte ja paperi, kartonki ja muovi

Tulevaisuus nuorissa

- Varhaiskasvatuksessa jokainen lapsi ja perhe tulee yksilöllisesti huomioiduksi
- Varhaiskasvatuksessa lapsen tunne- ja vuorovaikutustaitoja vahvistetaan
- Lapsi tulee kuulluksi ja nähdyksi jokaisena varhaiskasvatuspäivänä
- Otamme opiskelijoita ja harjoittelijoita varhaiskasvatukseen ja panostamme heidän ohjaamiseen
- Lapsen vahvuudet huomioidaan varhaiskasvatuksessa ja ne ovat toiminnan perusta
- Perheiden hyvinvoinnin tukeminen

Näin toimimme:

-Lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen. Kohdataan perheet päivittäin, vaihdetaan kuulumiset ja keskustellaan päivän tapahtumista. Ohjataan perheitä arjen tilanteissa ja tarvittaessa ohjataan eteenpäin muiden palveluiden tarjoajien piiriin.

-Hyvän huomaaminen, positiivisesti tueetaan lapsen taitoja ja vahvuuksia esim. tarrat, leimat ja lapselle tärkeät asiat luovat lapselle vahvuutta

-Harjoitellaan lasten kanssa tunteiden tunnistamista, nimeämistä ja käsittelyä. Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan mm. leikeissä

-Lasta kuullaan pitkin päivää sen eri tilanteissa ja hetkissä

-Otetaan opiskelijoita ja pyritään ohjaamaan heitä huolellisesti. Otetaan tet-harjoittelijoita tutustumaan työelämään. Otetaan nuoria kesätöihin.

-

Osaajista elinvoimaa

- Sitoudumme ottamaan työharjoitteluun opiskelijoita, TET-harjoittelijota ja maahanmuuttajia
- Rekrytointia tehdään näkyväksi, esimerkiksi yksiköiden some-kanavia hyödyntäen
- Varhaiskasvatuksessa järjestetään säännöllisesti ajantasaisia koulutuksia
- Henkilöstön osaamista hyödynnetään tehokkaasti
- Some-kanavia ja kotisivuja hyödynnetään varhaiskasvatuksen näkyvyyden lisäämisessä

Näin toimimme:

Henkilöstö osallistuu koulutuksiin oman kiinnostuksen ja mahdollisuuksien mukaan ja kertoo muille koulutuksessa oppimistaan asioista. Jokaisen osaamista arvostetaan ja jokainen saa hyödyntää omia vahvuuksiaan.

Harjoittelijoita otetaan mahdollisuuksien mukaan.

Laitamme varhaiskasvatuksen fasebook sivuille kuvia ja tekstejä silloin tällöin

MONITAHOARVIOSTA NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET

Yksikkömme vahvuudet

Ammattitaitoinen ja luotettava henkilökunta takaa sen, että lapset voi jättää turvallisesti hoitoon

Kohtaamme lapset herkällä ja sensitiivisellä työotteella

Kuuntelemme lapsia ja otamme heidän mielipiteitään huomioon

Näin toimimme + tarkennus tiimiin:

Suhtaudumme lapsiin lämmöllä ja hyväksymme heidät omana itsenään

Lasten vastaanotto ja hyvästeleminen päivittäin ystävällisesti. Varataan riittävästi aikaa yhteiselle keskustelulle vanhempien kanssa päivittäin.

Pysähdymme kuuntelemaan ja keskustelemaan lapsen kanssa päivittäin ja olemme kiinnostuneita heidän leikeistään ja mielipiteistään. Kiusaamista ei hyväksytä ja siihen puututaan välittömästi

Henkilökunta osallistuu aktiivisesti koulutuksiin.

Yksikkömme kehittämiskohteet

Lisätä vanhempien tietoisuutta siitä, että he voivat osallistua suunnitteluun ja olla mukana lapsen päivässä

Yhteistyön ja keskustelun lisääminen tiimien välillä

Kiinnittämme enemmän huomioita lasten yksilöllisiin rytmeihin

Näin toimimme + tarkennus tiimiin:

Kerrotaan vanhemmille, että heillä on mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun. Vanhemmilta kysellään heidän toiveitaan toiminnasta eri keinoja käyttäen.

Yhteisen päivittäisen keskustelun tärkeyden merkityksen korostaminen. Toisen ryhmän auttamisen lisääminen esimerkiksi iltapäiväulkoiluun lähdettäessä.

Yritetään huomioida lapsen yksilölliset tarpeet ja rytmi paremmin.

PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS



Varhaiskasvatuksen arvoperusta

Lapsuuden itseisarvo
<p>Miten arvo näkyy toiminnassa: Leikin kautta oppiminen- tilaa leikille</p> <p>Kaverisuhteiden tukeminen ja ryhmään kuuluminen, vuorovaikutuksen opetteleminen</p> <p>Myönteinen palaute, kannustus ja rohkaisu</p> <p>Turvallinen olo, syli, kiireettömyys</p>

Ihmisenä kasvaminen
<p>Miten arvo näkyy toiminnassa: Tunne ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen, tunteiden nimeäminen, ristiriitatilanteiden selvittäminen, turvataitojen opettelu(ketään ei kiusata/lyödä) anteeksi pyytäminen, asioista sopiminen</p> <p>Vahvuuksien löytäminen, positiivinen pedagogiikka</p> <p>Arvostetaan itseä ja toisia, saa erehtyä</p>

Lapsen oikeudet
<p>Miten arvo näkyy toiminnassa: Lapsen ja perheen kuunteleminen, osallisuus</p> <p>Kuulluksi tuleminen, oikeus ilmaista itseä; kuvien käyttö, kommunikaatio taulut</p> <p>Ryhmään kuuluminen</p> <p>Positiivinen palaute, vahvuuksien kautta kasvaminen ja oppiminen</p> <p>Leikin kautta oppiminen</p>

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
<p>Miten arvo näkyy toiminnassa: Jokainen lapsi tulee kuulluksi omana itsenään ja saa osallistua yhteiseen päätöksentekoon</p> <p>Suhtaudutaan avoimesti eri kulttuuritaustasta tuleviin lapsiin, ohjataan yhteiseen leikkiin</p>

Aikuinen omalla esimerkillään luo yhdenvertaisuutta vahvistavan ilmapiirin

Perheiden monimuotoisuus

Miten arvo näkyy toiminnassa: Kunnioitamme ja arvostamme vanhemmuutta kaikenlaisissa perheissä

Perheiden osallisuus, aidot kohtaamiset, keskustelut, asioiden puheeksi ottaminen, päivän tapahtumista kertominen

Whatsapp- ryhmät tiedottamisessa

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Miten arvo näkyy toiminnassa: Päiväjärjestys/pienryhmätoiminta/porrastus luovat edellytykset turvalliselle päivälle, yhteiset käytänteet

Huolenpito, liikunta, ravinto, aikuinen valvoo wc- käyntejä

Kestävän kehityksen huomioiminen mm. ruokailussa, askarteluissa ja kaikessa toiminnassa

Kulttuuritapahtumiin osallistuminen

Tunnetaitojen tunnistaminen ja nimeäminen ->tunnesäätely

TIIMISOPIMUS

TIIMIN NIMI:

PUROLAN PÄIVÄKOTI

TIIMIN JÄSENET:

PÄIVÄKODINJOHTAJA TUIJA LEPPÄ, VARHAISKASVATUKSEN OPETTAJAT AIRI HAUKIPURO, HEIDI MIKKOLA-TOLONEN, MAARIT RUSANEN, VARHAISKASVATUKSEN LASTENHOITAJAT JAANA JUNTUNEN, TUULA TAKANEN, TARJA VÄYRYNEN JA VARHAISKASVATUKSEN ERITYISAVUSTAJA HELVI TIKKANEN

TIIMIN VETÄJÄ:

PÄIVÄKODINJOHTAJA TUIJA LEPPÄ

MUUT VASTUUALUEET:

TALOUSVASTAAVAT: TUIJA LEPPÄ JA MAARIT RUSANEN

TITANIAVASTAAVAT: TUIJA LEPPÄ JA MAARIT RUSANEN

LIIKUNTAVASTAAVA: JAANA JUNTUNEN

KULTTUURIVASTAAVA: HEIDI MIKKOLA-TOLONEN

MONIKULTTUURISUUSVASTAAVA: TUULA TAKANEN

TIETO- JA VIESTINTÄVASTAAVA: MAARIT RUSENEN

ENSIAPU- JA HYGIENIAVASTAAVA: TARJA VÄYRYNEN

TIIMIN KÄYTÄNTEET, SOPIMUKSET JA YHTEISET PELISÄÄNNÖT:

-osallistuva työote

-ammattillinen työote

-rohkeasti asiat puheeksi avoimesti

- vanhasta poisoppiminen
- ilo ja huumori päivässä
- perustehtävään keskittyminen
- annetaan työrauha toiselle
- vältän keskeytyksiä ja käytävä keskusteluita
- sovitaan aika keskustelulle

PALAVARIKÄYTÄNTEET:

maanantaisin vuoroviikoin talonpalaveri ja pedatiimi

tiistaisin Mustikoiden tiimipalaveri

Torstaisin Mansikoiden tiimipalaveri

MUUT KÄYTÄNTEET:

YHTEISTYÖ RYHMIEN VÄLILLÄ:

Aamut noin klo 8 saakka kaikki yhdessä ja iltapäivät klo 15.30 alkaen yhdessä. Ryhmien toimintaa yhdistetään liukuovia avaamalla tarvittaessa. Päivittäisissä siirtymätilanteissa autetaan mahdollisuuksien mukaan.

PORRASTUS:

Porrastus mahdollistaa ulkoiluun menemisen rauhallisesti, koska eteinen on pieni. Sisälle jäävälle ryhmälle jää enemmän tilaa leikkiä ja parempi leikki- ja työskentelyrauha.

PIENRYHMÄTOIMINTA:

Toimintaa jaetaan kaikissa ryhmissä. Pienemmät ryhmät muodostetaan tavoitteellisesti lapsen etu- ja hyvinvointi huomioiden.

PALAVERISSA KIRJOITETAAN MUISTIO VIHKOON

PKJ OSALLISTUU TIIMIPALAVEREIHEN

POISSAOLOT JA KESKEYTYKSET ANOTAAN AJOISSA

ASIATARKASTAJAT VASTAAVAT VAKAMUKANA OHJELMAN TARKASTUKSESTA VIIKOITTAIN

ASIATARKASTAJAT VASTAAVAT PROCONSONA TARKISTUKSESTA JOKA KUUKAUDEN 2. ARKIPÄIVÄ

SOPIMUKSET:

HYVÄKSI HAVAITTUJEN KÄYTÄNTEIDEN JATKAMINEN

- Monitahoarvioinnin tulosten tarkastelu ja toiminnan muuttaminen tuloksiin liittyen
- ”iloa liikkeelle” toiminnassa mukana
- Hyvän työilmapiirin vaaliminen
- Hyvät tavat
- Päivittäiset asiat pkj kirjaa fläppitaululle

- Otamme selvää ajankohtaisista asioista
- Pidämme kiinni sovituista aikatauluista
- Kannustamme toisiamme
- Siivotaan jäljet ja laitetaan tavarat paikoilleen

YHTEISET PELISÄÄNNÖT:

- Vasupäivässä päivitetty perustehtävien kuvauksia
- Noudatetaan yhteisiä sopimuksia ja ohjeistuksia
- Teen työni perustehtäväni vastuiden, velvollisuuksien ja oikeuksien mukaisesti
- Teen yhteistyötä= Autan ja pyydän apua tarpeen tullen
- Olen rehellinen ja otan mielelläni asiat puheeksi tiimissä ja johtajan kanssa
- Vaalin hyvää työilmapiiriä
- Koulutuksista ja vastaavien kokouksista siirrän tiedon toisille maanantain tiimipalaverissa
- Iltapäivän ulkoiluun siirrytään ryhmistä klo 15.30 yhteistyötä tehden
- Titania listat tarkistetaan ja allekirjoitetaan jakson päättymisen jälkeen
- Suunnitelmalistat laaditaan KVTES:n mukaan, toiveet huomioidaan mahdollisuuksien mukaan
- Opettelen käyttämään intranettiä= se on osa työtämme

--

Leikki

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<p>Aikuinen heittäytyy leikkiin mukaan rikastuttamaan leikkiä</p> <p>Aikuisen ohjaava rooli tärkeä</p> <p>Pienemmät ryhmät takaavat leikkirauhan</p> <p>Leikkiympäristö suunnitellaan leikkiä tukevaksi</p> <p>Pyritään mahdollistamaan leikin jatkuvuus</p> <p>Päivän aikana järjestetään riittävästi leikkihetkiä</p> <p>Lapset ja aikuiset keräävät lelut yhdessä merkityille paikoille</p> <p>Lasten leikkitoiveita kuunnellaan ja toteutetaan ja havainnoidaan ja dokumentoidaan</p> <p>Aikuinen huolehtii, että kaikki pääsevät leikkiin mukaan, eikä ketään kiusata</p>
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<p>MANSIKAT:</p> <p>Leikkiympäristön muokkaaminen lapsille sopivaksi</p> <p>Lapsille mahdollisimman paljon leikkiaikaa</p> <p>Aikuinen aktiivinen leikissä. Sanoittaa ja johdattaa leikkiä. Lapsi saa valita itse leikkinsä</p> <p>MUSTIKAT:</p> <p>Aikuinen heittäytyy leikkiin mukaan rikastuttamaan leikkiä</p> <p>Aikuisen ohjaava rooli tärkeä</p>

	<p>Pienemmät ryhmät takaavat leikkirauhan</p> <p>Leikkiympäristö suunnitellaan leikkiä tukevaksi</p> <p>Pyritään mahdollistamaan leikin jatkuvuus</p> <p>Päivän aikana järjestetään riittävästi leikkihetkiä</p> <p>Lapset ja aikuiset keräävät lelut yhdessä merkityille paikoille</p> <p>Lasten leikkitoiveita kuunnellaan ja toteutetaan ja havainnoidaan ja dokumentoidaan</p> <p>Aikuinen huolehtii, että kaikki pääsevät leikkiin mukaan, eikä ketään kiusata</p>
<p>Arviointisuunnitelma ja arviointi:</p>	<p>MANSIKAT: Leikkiympäristöä muokattu tarpeen mukaan, jopa päivittäin leikistä riippuen. Jopa jumpattu ryhmätiloissa. Lapsille on mahdollistettu leikkiaikaa sen minkä perushoidolta ja siirtymiltä vain on ehditty. Ryhmän isoimmille on pyritty järjestämään leikkiaikaa pienempien lähdettyä ulkoilemaan sekä rajaamaan rauhallista leikitilaa mm. iltapäivällä. Aikuinen ollut leikissä mukana ja kehittänyt leikkiä ja sanoittanut leikkiä. Lapset ovat saaneet valita leikkinsä ja aikuinen auttanut etsimään leikkiä, jos leikkiä ei ole meinannut löytyä.</p>

Leikkiin kannustavassa toimintakulttuurissa tunnustetaan leikin merkitys lapsen hyvinvoinnille ja oppimiselle. Henkilöstö tunnistaa leikkiä rajoittavia tekijöitä ja kehittää leikkiä edistäviä toimintatapoja ja oppimisympäristöjä. Lapsilla ja henkilöstöllä on mahdollisuus kokea yhdessä tekemisen ja leikin iloa. Yhteisössä kannustetaan kaikkia kekseliäisyyteen, mielikuvituksen käyttöön, omaan ilmaisuun ja luovuuteen. Leikki saa näkyä ja kuulua. Lasten leikkialoitteille, kokeiluille ja elämyksille annetaan tilaa, aikaa ja leikkirauhaa. Leikkiville lapsille ja aikuisille mahdollistetaan keskittyminen leikkiin. (4.4)

Ajattelu ja oppiminen (2.7)

Ajattelun ja oppimisen taidot kehittyvät vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristön kanssa ja muodostavat perustan muun osaamisen kehittymiselle ja elinikäiselle oppimiselle. Tiedon hankinta, jäsentäminen ja uuden luominen edellyttävät luovaa ja kriittistä ajattelua, jonka perustaa luodaan varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten ajattelun ja oppimisen taitoja.

Lasten ajattelu ja oppiminen kehittyvät monipuolisten ja merkityksellisten kokemusten avulla. Ihmettelylle, oivaltamiselle sekä oppimisen ilolle tulee olla tilaa. Leikissä lapsilla on mahdollisuus käyttää mielikuvitustaan ja luovuuttaan, kokeilla yhdessä ideoitaan ja tutkia maailmaa. Lasten taitoja jäsentää, nimetä ja kuvata ympäristöä ja sen ilmiöitä tuetaan lasten iän ja kehityksen mukaisesti. Lapsia rohkaistaan kysymään ja kyseenalaistamaan. Heidän kanssaan iloitaan onnistumisista ja opetellaan kannustamaan toisia. Lapsia kannustetaan myös sinnikkyteen ja olemaan lannistumatta epäonnistumisista sekä keksimään ratkaisuja eri tilanteissa. Heitä ohjataan suuntaamaan ja ylläpitämään tarkkaavaisuuttaan. Päivittäinen, riittävä fyysinen aktiivisuus tukee lasten ajattelua ja oppimista. Toiminnan pedagoginen dokumentointi (luku 4.2) sekä yhteinen pohdinta auttavat lapsia havaitsemaan oppimistaan ja tunnistamaan vahvuuksiaan. Tämä vahvistaa lasten uskoa omaan kykyihinsä.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Varhaiskasvatuksen perusta on yhdessä tekeminen vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisen kanssa. Aikuisen on tärkeää olla läsnä lasten toiminnassa jatkuvasti, jolloin aikuinen voi osaltaan mahdollistaa lapsen ajattelun ja oppimisen kehittymisen.

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<p>Lasten ideoita hyödynnetään oppimisessa</p> <p>Toisten malli tärkeä oppimisessa aikuisen ohjatessa</p> <p>Positiivinen kannustaminen</p> <p>Itsenäiseen pohdintaan rohkaiseminen aikuisen avulla</p> <p>Pedagogisen dokumentoinnin kautta oppiminen</p> <p>Nimetään ja sanoitetaan ympäristön tapahtumia ja tilanteita</p> <p>Yhdessä ihmetteleminen</p> <p>Vuorovaikutuksen lisääminen lasten välillä (kaveritaidot, hyvien kaverisuhteiden syntymistä tuetaan) aikuisen ohjauksessa</p> <p>Aikuiset ovat läsnä toiminnassa jatkuvasti</p>
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<p>MANSIKAT:</p> <p>Lasta ohjataan kädestä pitäen</p> <p>Otetaan lasten ideoista koppi</p> <p>Ihmetellään yhdessä luonnon ja arjen asioita ja sitä kautta opitaan</p> <p>Hyödynnetään pedagogista dokumentointia päivän eri tilanteista</p> <p>Ohjataan lasta hyvään vuorovaikutukseen aikuisen omalla mallilla ja sanoittamalla tilanteita</p> <p>Pientäkin voi johdatella miettimään tilanteessa miten on toiminut tai mitä haluaa tehdä jne</p>

	<p>MUSTIKAT:</p> <p>Lasten ideoita hyödynnetään oppimisessa</p> <p>Toisten malli tärkeä oppimisessa aikuisen ohjatessa</p> <p>Positiivinen kannustaminen</p> <p>Itsenäiseen pohdintaan rohkaiseminen aikuisen avulla</p> <p>Pedagogisen dokumentoinnin kautta oppiminen</p> <p>Nimetään ja sanoitetaan ympäristön tapahtumia ja tilanteita</p> <p>Yhdessä ihmetteleminen</p> <p>Vuorovaikutuksen lisääminen lasten välillä (kaveritaidot, hyvien kaverisuhteiden syntymistä tuetaan) aikuisen ohjauksessa</p> <p>Aikuiset ovat läsnä toiminnassa jatkuvasti</p>
Arviointisuunnitelma ja arviointi:	<p>MANSIKAT: Lasta on ohjattu päivän eri tilanteissa miettimään mitä haluaa tehdä, miten voi tehdä, mitä saa tehdä ja mitä ei saa tehdä. Lasten ideoita kuultu ja yritetty mahdollisuuksien mukaan niitä toteuttaa. Tutkittu ympäröivää elämää sekä elävää että elotonta luontoa, ohi ajavien autojen kokoa ja menoa ja meininkiä. Lasten ja aikuisten kanssa vuorovaikutus pääsääntöisin sujuvaa. Lasten keskinäistä vuorovaikutusta sanoitettu ja ohjattu sujuvaampaan suuntaan. Pedagoginen dokumentointi alkoi syksyllä mukavasti, lapsia kuvattiin aktiivisesti ipadeilla ja lasten kehitystä seurattiin ja kirjattiin ylös lapsen vasuun säännöllisesti. Ipadien pimennyttyä päivityksen myötä syksyllä, ipadit olivat pois käytöstä pitkän aikaan.</p>

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (2.7)

Lapset kasvavat kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti moninaisessa maailmassa. Tämä korostaa sosiaalisten ja vuorovaikutustaitojen sekä kulttuurisen osaamisen merkitystä. Osaamiseen kuuluu taito kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää eri näkemyksiä sekä kyky reflektoida omia arvoja ja asenteita. Vuorovaikutustaidoilla sekä kyvyllä ilmaista itseään ja ymmärtää muita on tärkeä merkitys identiteetille, toimintakyvylle ja hyvinvoinnille. Toimiva vuorovaikutus erilaisista kulttuuri- ja katsomustaustoista tulevien ihmisten kanssa edellyttää oman ja muiden kulttuurin ja katsomuksellisen taustan ymmärtämistä ja kunnioittamista. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kulttuurista osaamista sekä heidän vuorovaikutus- ja ilmaisu-taitojaan.

Paikallisesti päätetyt asiat

Varhaiskasvatuksessa luodaan myönteisiä ihmissuhteita, harjoitellaan tunnetaitoja sekä erilaisuuden hyväksymistä ja arvostamista. Aikuinen tiedostaa oman roolinsa ja ammatillisuutensa vuorovaikutustaitojen mallintajana ja toimii sen mukaisesti. Jokainen lapsi ja aikuinen on arvokas ja häntä kohdellaan sen mukaisesti.

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<p>Aikuisen esimerkki hyvissä tavoissa ja hyvässä käytöksessä. Aikuinen toimii mallina vuorovaikutuksessa.</p> <p>Kertominen ja lukeminen päivittäistä toimintaa</p> <p>Halinalle- ohjelman käyttäminen, tunteiden tunnistaminen ja nimeäminen</p> <p>Hyvien tapojen harjoittelu kaikissa arjen ja juhlan tilanteissa</p> <p>Opetellaan miten ristiriitatilanteissa toimitaan.</p> <p>Tasapuolisuus ja yhdenvertaisuus kaikkia lapsia kohtaan riippumatta kulttuurista/syntyperästä</p> <p>Ohjataan lasta hyvään vuorovaikutukseen, kysymään kaveria, lelua, toisen kädestä ei saa ottaa</p> <p>Retkeily lähiympäristössä, luonnon tutkiminen ja tarkkailu ja luonnon kunnioittaminen</p> <p>Lasten ideoita kuulemalla ja toteuttamalla, mahdollisuuksien mukaan. Lapsien havainnointi heidän mielenkiinnonkohteiden selvittämiseksi</p>
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<p>MANSIKAT:</p> <p>Konkreettisesti lapselle tunteiden nimeämistä ja kuvien käyttö ohjauksessa</p> <p>Aikuinen mallina hyvissä tavoissa ja näyttää käytöstapoja</p> <p>Harjoitellaan ristiriitatilanteiden selvittämistä puhumalla ja keskustelemalla, mallintamalla</p> <p>Pieniä retkiä lähiympäristöön, ohjataan lasta miten luonnossa toimitaan ja aikuinen mallintaa</p> <p>Lapsille luetaan päivittäin lasten oman toiveen mukaan, lasten kanssa laulellaan lähes päivittäin ja musiikkia kuunnellaan</p> <p>Kaikki huomioidaan tasapuolisesti ja toiveitaan kuunnellaan kaikilta, kaikkia sylitellään ja sitellään heidän niin halutessaan</p> <p>MUSTIKAT:</p>

	<p>Aikuisen esimerkki hyvissä tavoissa ja hyvässä käytöksessä. Aikuinen toimii mallina vuorovaikutuksessa.</p> <p>Kertominen ja lukeminen päivittäistä toimintaa</p> <p>Halinalle- ohjelman käyttäminen, tunteiden tunnistaminen ja nimeäminen</p> <p>Hyvien tapojen harjoittelu kaikissa arjen ja juhlan tilanteissa</p> <p>Opetellaan miten ristiriitatilanteissa toimitaan.</p> <p>Tasapuolisuus ja yhdenvertaisuus kaikkia lapsia kohtaan riippumatta kulttuurista/syntyperästä</p> <p>Ohjataan lasta hyvään vuorovaikutukseen ja kysymään kaveria. Muistutetaan, että lelua toisen kädestä ei saa ottaa</p> <p>Retkeily lähiympäristössä, luonnon tutkiminen ja tarkkailu ja luonnon kunnioittaminen</p> <p>Lasten ideoista keskustellaan ja niitä toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Lapsia havainnoidaan heidän mielenkiinnonkohteiden selvittämiseksi</p>
Arviointisuunnitelma ja arviointi:	<p>MANSIKAT: Kuvia käytetty jonkin verran. Mamulapsille otettu omia kuvia käyttöön sekä muutamalle lapselle otettu henkilökohtaisia opastuskuvia käyttöön. Ristiriitatilanteiden selvittelyä ollaan harjoiteltu päivittäin keskustelemalla. Muutamia retkiä tehty lähiympäristöön mm. lamelle ja leikkipuistoon. Lapsille luettu kirjoja heidän niin halutessaan. Musiikkia ja lauluja lähes päivittäin. Lapsia sylitely aina, kun ovat halunneet ja välillä vaikka eivät ole haluneetkaan esim. rauhoittamaan tilannetta. Jokaiselle lapselle on annettu huomiota päivän eri hetkissä. Aikuinen on esimerkillään näyttänyt hyviä tapoja mm. ruokapöytäkäyttäytymisessä.</p>

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (2.7)

Itsestä huolehtimiseen, terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät taidot ovat kaikille tärkeitä. Varhaiskasvatuksen tehtävä on vahvistaa lasten hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä taitoja sekä ohjata heitä tekemään kestävän elämäntavan mukaisia valintoja. Varhaiskasvatuksessa tuetaan lasten myönteistä suhtautumista tulevaisuuteen.

Lasten itsenäisyyden asteittaista lisääntymistä tuetaan. Lapsia autetaan ja heitä kannustetaan pyytämään apua sitä tarvittaessaan. Lasten kanssa harjoitellaan erilaisia taitoja kuten pukeutumista, ruokailua sekä henkilökohtaisesta hygieniasta ja omista tavaroista huolehtimista. Lapsia ohjataan toimimaan vastuullisesti ja turvallisesti varhaiskasvatuksen oppimisympäristöissä, ku-ten lähiluonnossa ja liikenteessä. Lasten kanssa käsitellään heidän hyvinvointiaan edistäviä asioita kuten levon, ravinnon, liikunnan ja mielen hyvinvoinnin merkitystä. Lapsia autetaan tunteiden ilmaisussa ja itsesäätelyssä. Lasten tunnetaidot vahvistuvat, kun heidän kanssaan opetellaan havaitsemaan, tiedostamaan ja nimeämään tunteita. Lapsia ohjataan myös kunnioittamaan ja suojelemaan omaa ja toisten kehoa.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Lapsille tarjotaan tekemisen ja osallistumisen mahdollisuuksia yhteisiin arjen työtehtäviin, esimerkiksi pöytien pyyhkimiseen, vaatteiden viikkaamiseen tai vastaaviin päivittäisiin tekemisiin. Lasten kanssa harjoitellaan tunnetaitoja lasten tarpeet ja kehitystaso huomioiden. Materiaalina voidaan käyttää mm. Pienin Askelin –opetusohjelmaa. Jokaisessa ryhmässä huolehditaan kehotunnekasvatuksesta ja turvataitojen opettelusta arjen eri tilanteissa. Aikuinen valvoo, ohjaa ja auttaa lapsia wc-käyntien yhteydessä. Lapsia ohjataan pesemään ja kuivaamaan kätensä jokaisen wc-käynnin jälkeen. Aikuinen huolehtii, että lapset pesevät kätensä tullessaan hoitopaikkaan, wc:ssä käynnin jälkeen, vaipanvaihdon jälkeen ja ennen ruokailuja.

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<p>Kannustetaan omatoimisuuteen</p> <p>Annetaan mahdollisuus oppia arjen perustaidot</p> <p>Varataan aikaa riittävästi omatoimiseen tekemiseen</p> <p>Ohjataan lapsia huolehtimaan omista tavaroista ja vaatteista</p> <p>Pienten työtehtävien tekeminen iän mukaan</p> <p>Aikuinen läsnä wc:ssä ja aikuinen huolehtii ja opastaa lasta siellä ja huolehtii ja opastaa käsienpesuun</p> <p>Tunnetaitojen harjoittelu ikätason mukaan</p> <p>Retket, Pupulaa, lähiliikuntapuistoa ja pihaa hyödynnetään liikuntakasvatuksessa</p> <p>Perheliikuntatapahtuma järjestetään kaksi kertaa vuodessa</p>
<p>Ilo kasvaa liikkuen – ohjelman seuraava askel</p>	<p>Muokataan varhaiskasvatustyöympäristöä liikuntaa lisääväksi. Hyödynnetään siirtymiä erilaisten liikkumistapojen harjoittamiseen ikätason mukaan. Liikuntavälineistön hankkimista. Henkilökunnan asenteen muutos liikuntaa sallivampaan muotoon sisällä ja ulkona.</p>

<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<p>MANSIKAT:</p> <p>Lapsille annetaan pieniä työtehtäviä iän mukaan mm. lapsi voi auttaa pöydän kattamisessa, voi viedä omat astiansa kärryyn syönnin päätyttyä jne. Annetaan lapselle aikaa suoriutua</p> <p>Lasta kannustetaan pukemaan ja riisumaan itse ja ohjataan huolehtimaan omista tavaroistaan. Varataan riittävästi aikaa pukemiseen ja riisumiseen</p> <p>Aikuinen mukana wc:ssa avustamassa pottaharjoittelussa ja huolehtii että kädet pestään asian mukaisesti päivän eri tilanteissa</p> <p>Sanoitetaan tunteita ikätasolla sopivalla tavalla</p> <p>MUSTIKAT</p> <p>Varataan riittävästi aikaa arjen perustaitojen harjoitteluun aikuisen ohjauksessa</p> <p>Kannustetaan omatoimisuuteen</p> <p>Annetaan mahdollisuus oppia arjen perustaidot</p> <p>Varataan aikaa riittävästi omatoimiseen tekemiseen</p> <p>Ohjataan lapsia huolehtimaan omista tavaroista ja vaatteista</p> <p>Pienten työtehtävien tekeminen iän mukaan</p> <p>Aikuinen läsnä wc:ssä ja aikuinen huolehtii ja opastaa lasta siellä ja huolehtii ja opastaa käsien pesuun</p> <p>Tunnetaitojen harjoittelu iätason mukaan</p> <p>Retket, Pupulaa, lähiliikuntapuistoa ja pihaa hyödynnetään liikuntakasvatuksessa</p> <p>Perheliikuntatapahtuma järjestetään kaksi kertaa vuodessa</p> <p>Varataan riittävästi aikaa ulkoiluun päivittäin ja pyritään ulkoilemaan säällä kuin säällä ja ohjataan liikuntaleikkejä pihalla</p>
<p>Arviointisuunnitelma ja arviointi:</p>	<p>MANSIKAT: Lapset ovat saaneet pieniä työtehtäviä. Lapset ovat saaneet viedä astioita kärryyn ja tyhjentäneet omia astioitaan. Lelujen paikoilleen laittamista on harjoiteltu. Lapsia on otettu mukaan tekemään aikuisen apuna pieniä tehtäviä. Lapsia on ohjattu pukemaan itse ja autettu hankalissa kohdissa. Muutamille lapsille omat toiminnanohjaukset pukemiseen. Viety lapsen kanssa yhdessä vaatteita paikoilleen/kuivauskaappiin. Pottaharjoitteluita tehty ahkerasti ja muutama lapsi oppinut vuoden aikana kuivaksi. Käsien pesuun on kiinnitetty huomiota varsinkin kevään epidemia-aikana. Tunteista päivittäin sopivissa arjen tilanteissa.</p>

Monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (2.7)

Monilukutaitoa sekä tieto- ja viestintäteknologista osaamista tarvitaan lasten ja perheiden arjessa, ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa sekä yhteiskunnallisessa osallistumisessa. Monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen edistävät lasten kasvatuksellista ja koulutuksellista tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea näiden taitojen kehittymistä.

Monilukutaito on kulttuurisesti moninaisten viestien ja ympäröivän maailman ymmärtämisen sekä vuorovaikutuksen näkökulmasta keskeinen perustaito. Monilukutaidolla tarkoitetaan erilaisten viestien tulkinna ja tuottamisen taitoja. Monilukutaidon perustana on laaja tekstikäsitys, jonka mukaan erilaiset tekstit voivat olla muun muassa kirjoitetussa, puhutussa, audiovisuaalisessa tai digitaalisessa muodossa. Siihen sisältyy erilaisia lukutaitoja kuten kuvanlukutaito, numeerinen lukutaito, medialukutaito ja peruslukutaito. Monilukutaito liittyy kiinteästi ajattelun ja oppimisen taitoihin. Lasten kanssa nimetään asioita ja esineitä sekä opetellaan erilaisia käsitteitä. Lapsia innostetaan tutkimaan, käyttämään ja tuottamaan viestejä erilaisissa, myös digitaalisissa, ympäristöissä. Monilukutaitoisiksi kehittyäkseen lapset tarvitsevat aikuisen mallia sekä rikasta tekstiympäristöä, lasten tuottamaa kulttuuria sekä lapsille soveltuvia kulttuuripalveluja.

Lasten kanssa tutkitaan ja havainnoidaan tieto- ja viestintäteknologian roolia arkielämässä sekä tutustutaan erilaisiin tieto- ja viestintäteknologisiin välineisiin, sovelluksiin ja peleihin. Digitaalista dokumentointia hyödynnetään leikeissä, tutkimisessa, liikkumisessa sekä taiteellisessa kokemisessa ja tuottamisessa. Mahdollisuudet kokeilla ja tuottaa sisältöjä itse ja yhdessä muiden lasten kanssa käyttäen apuna tieto- ja viestintäteknologiaa edistävät lasten luovan ajattelun ja yhteistoiminnan taitoja sekä lukutaitoa. Henkilöstö ohjaa lapsia tieto- ja viestintäteknologian monipuoliseen ja turvalliseen käyttöön.

Paikallisesti päätetyt asiat:

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<p>Koko henkilöstö käyttää tvt-laitteita</p> <p>Henkilöstö koulutautuu tvt-taitoihin jatkuvasti mahdollisuuksien mukaan</p> <p>Ohjataan lapsia monilukutaitoiseksi</p> <p>Ympäriällä olevien merkkien, kirjainten, numeroiden tutkiminen yhdessä lapsen kanssa</p> <p>Tvt-laitteet oppimisvälineinä eri ohjelmia hyödyntäen(mm. picCollage, puzzlemaker, kamera).</p> <p>Tvt-laitteen käyttämisen opettelua.</p> <p>Pedagoginen dokumentointi käytössä</p>
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<p>MANSIKAT:</p> <p>Pienet harjoittelevat avaamaan tablet-laitteen ja ottamaan kuvia. Pienille sopivia pelejä voidaan pelata aikuisen valvovan silmän alla. Ipadia voidaan oppimiskäyttöön opetellessa sanoja, eläimiä tms käsitteitä</p> <p>Pedagoginen dokumentointi käytössä</p> <p>MUSTIKAT:</p> <p>Koko henkilöstö käyttää tvt-laitteita</p> <p>Henkilöstö koulutautuu tvt-taitoihin jatkuvasti mahdollisuuksien mukaan</p>

	<p>Ohjataan lapsia monilukutaitoiseksi</p> <p>Ympäriällä olevien merkkien, kirjainten, numeroiden tutkiminen yhdessä lapsen kanssa</p> <p>Tvt-laitteet oppimisvälineinä eri ohjelmia hyödyntäen(mm. picCollage, puzzlemaker, kamera). Tvt-laitteen käyttämisen opettelua.</p> <p>Pedagoginen dokumentointi käytössä</p> <p>Etsitään tietoa yhdessä lpadien avulla lasten kanssa heitä kiinnostavista asioista</p>
Arviointisuunnitelma ja arviointi:	<p>MANSIKAT: Tablet laitteita harjoiteltu avaamaan ja käyttämään ohjelmia esim. palapeli, ni-meämisojelma, duplojunarata. Lauluja kuunneltu ja eläinten ääniä tunnistettu ja arvuuteltu.</p>

Lasten kanssa huomioidaan, tutkitaan ja keskustellaan päivittäisessä toiminnassa ympärillä olevista erimuotoisista teksteistä, esim. liikennemerkkit, kuvat, numerot, logot, mainokset jne. On tärkeää tiedostaa, että media ja sen merkitys ovat lisääntyneet ihmisten arjessa ja mediakasvatuksella on tärkeä rooli lasten mediataitojen tukemisessa. Aikuisen on tärkeää olla läsnä ja tietoinen, mitä lapsi tekee tieto- ja viestintätekniisillä välineillä. Lapselle opetetaan että aina on tärkeää kertoa aikuiselle, jos hän näkee tai kuulee sellaista sisältöä, joka pelottaa, ahdistaa tai tekee lapselle pahan mielen.

Osallistuminen ja vaikuttaminen (2.7)

Aktiivinen ja vastuullinen osallistuminen ja vaikuttaminen luovat perustan demokraattiselle ja kestäväälle tulevaisuudelle. Tämä edellyttää yksilöltä taitoa ja halua osallistua yhteisön toimintaan sekä luottamusta omiin vaikutusmahdollisuuksiinsa. Lasten oikeuksiin kuuluvat kuulluksi tuleminen ja osallisuus omaan elämään vaikuttavissa asioissa. Varhaiskasvatuksessa kunnioitetaan näitä demokratian toteutumisen keskeisiä periaatteita. Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten kehittyviä osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja sekä kannustaa oma-aloitteisuuteen.

Lasten arvostava kohtaaminen, heidän ajatustensa kuunteleminen ja aloitteisiin vastaaminen vahvistavat lasten osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja. Lapset suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat toimintaa yhdessä henkilöstön kanssa. Samalla lapset oppivat vuorovaikutustaitoja sekä yhteisten sääntöjen, sopimusten ja luottamuksen merkitystä. Henkilöstö huolehtii siitä, että jokaisella lapsella on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa. Osallistumisen ja vaikuttamisen kautta lasten käsitys itsestään kehittyy, itseluottamus kasvaa ja yhteisössä tarvittavat sosiaaliset taidot muovautuvat.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Lapsi on aktiivinen ja vastuullinen toimija, jonka mielipiteet, toiveet ja tarpeet huomioidaan toiminnan suunnittelussa. Kaikilla lapsilla tulee olla mahdollisuus osallisuuteen ja vaikuttamiseen iästä, kehitystasosta ja taidoista riippumatta. On tärkeää huomioida, että osallisuus on kaikkien lasten, ei vain puhuvien, oikeus. Aikuisen on tärkeää huomioida ja varmistaa se, että kaikkien lasten mielipide tulee kuulluksi. Aikuinen on aktiivinen ja aloitteellinen vuorovaikutussuh-teessa lapseen.

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<p>Kyselemme ja kuuntelemme lasta, lasta myös havainnoidaan</p> <p>Vasut tehdään jokaiselle lapselle. Vasu pohjana toiminnansuunnittelulle. Vasua ja toimintaa arvioidaan tarvittaessa ja säännöllisesti.</p> <p>Vanhemmilla on mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun niin halutessaan, vanhempia kannustetaan osallistumaan ja kysellään vanhemmilta heidän toiveitaan</p> <p>Lapsia kannustetaan kertomaan omat mielipiteensä. Lasten toiveet otetaan huomioon liikunnan suunnittelussa ja lauluhetkillä. Kunnioitetaan lasten omia leikki-ideoita ja tuetaan niiden toteutumista. Lapset saavat olla pikkuapulaisina niin halutessaan</p> <p>Lapselle aidosti läsnä, keskitytään kuuntelemaan ja kohdataan lapsi kiireettömästi</p>
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<p>MANSIKAT:</p> <p>Vasut tehdään kaikille ja tulkki varataan sitä tarvitseville. Suunnitellaan toimintaan sen mukaan mitä harjoitusta lapset kulloinkin tarvitsevat</p> <p>Yritetään kysellä vanhemmilta toiveita mitä heidän mielestään voitaisiin tehdä</p> <p>Lapsia kuullaan päivän kaikissa tilanteissa mahdollisuuksien mukaan ja laskeudutaan lapsen tasolle kuulemaan lasta. Sylitellään ja silitellään aina kun tarvetta. Pyritään kiireettömyyteen ja muistutellaan itsellemmekin että ei ole kiirettä mihinkään.</p> <p>MUSTIKAT:</p> <p>Kyselemme ja kuuntelemme lasta, lasta myös havainnoidaan</p> <p>Vasut tehdään jokaiselle lapselle. Vasu pohjana toiminnansuunnittelulle. Vasua ja toimintaa arvioidaan tarvittaessa ja säännöllisesti. Vasuissa esiin nousseet asiat kerrotaan tiimipalaverissa</p> <p>Vanhemmilla on mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun niin halutessaan, vanhempia kannustetaan osallistumaan ja kysellään vanhemmilta heidän toiveitaan</p> <p>Lapsia kannustetaan kertomaan omat mielipiteensä. Lasten toiveet otetaan huomioon liikunnan suunnittelussa, askartelussa ja lauluhetkillä. Kunnioitetaan lasten omia leikki-ideoita ja tuetaan niiden toteutumista. Lapset saavat olla pikkuapulaisina niin halutessaan</p> <p>Lapselle aidosti läsnä, keskitytään kuuntelemaan ja kohdataan lapsi kiireettömästi</p>

Arviointisuunnitelma ja arviointi:	MANSIKAT: Vasuja ei ole tehty kaikille(suurimmalle osalle on), varhaiskasvatuksen opettajan pitkän poissaolon ja koronatilanteen vuoksi. Lasten vasut on kirjattu kaikille mutta keskusteluita ei ole pidetty kaikille. Vanhempien kuultu se vähä mitä ne on toivoneet. Lasta on kuultu ja sylitelty päivittäin ja yritetty välttää kiireen tuntua tai ainakin yritetty välttää sen välittymistä lapsille. Väliä ei ole tietoisesti ulkoilemaan aamupäivällä, jotta lapset ovat saaneet leikkiä ja osallistua rauhasa. Pieniä oppimishetkiä ollut mm. pottaistunnoilla ja pukemishetkissä, jolloin on voitu keskustella lapsen kanssa rauhassa lasta kiinnostavista asioista.
------------------------------------	---

Kielten rikas maailma (4.5)

Varhaiskasvatuksen tehtävä on vahvistaa lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisten identiteettien kehittymistä. Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan lasten uteliaisuutta ja kiinnostusta kieliin, teksteihin ja kulttuureihin. Kielen kehityksen tukeminen kytkeytyy lapsen monilukutaidon kehittymiseen (luku 2.7). Lisäksi se on yhteydessä muun muassa lasten kulttuuriseen osaamiseen ja vuorovaikutukseen liittyvään laaja-alaiseen osaamiseen. Kehittyvät kielelliset taidot avaavat lapsille uusia vaikuttamisen keinoja, mahdollisuuksia osallisuuteen ja aktiiviseen toimijuuteen.

Kieli on lapsille sekä oppimisen kohde että väline. Sen avulla lapsi ottaa haltuun erilaisia tilanteita ja asioita sekä toimii vuorovaikutuksessa muiden kanssa, ilmaisee itseään ja hankkii tietoa. Lasten kielellistä kehitystä tukee monipuolinen varhaiskasvatuksen kieliympäristö sekä yhteistyö huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksessa lapsille annetaan kannustavaa ja johdonmukaista pa-lautetta heidän kielenkäyttö- ja vuorovaikutustaidoistaan.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Kieleen tutustuminen tapahtuu varhaiskasvatuksessa arjen kaikissa vuorovaikutustilanteissa työntekijöiden ja toisten lasten kanssa. Kielen oppimisen tukena käytetään mm. monipuolisesti kuvia ja tarvittaessa esimerkiksi tukiviittomia.

Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:	<p>Kuvat oppimisen tukena, käytössä koko talossa</p> <p>Lapsille lorutellaan, luetaan ja lauletaan mahdollisimman paljon</p> <p>Asioita nimetään</p> <p>Kirjaston hyödyntäminen</p> <p>Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan teatteri tarjontaan</p> <p>Tilanteiden sanoittaminen</p>
---	---

<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<p>MANSIKAT:</p> <p>Kuvia käytetään tarvittaessa kielen ja puheen harjoittelussa. Asioita ja esineitä nimetään. Kirjoja katsellaan, luetaan ja nimetään asioita. Lauluja laulellaan, koska lapset tuntuvat oppivan sanoja laulun kautta.</p> <p>Kirjastosta kirjat kahden kuukauden välein</p> <p>Tilanteiden ja tapahtumien sanoittaminen hetkissä päivän mittaan</p> <p>MUSTIKAT:</p> <p>Lapsille luetaan päivittäin</p> <p>Kuvat oppimisen tukena, käytössä koko talossa</p> <p>Lapsille lorutellaan, luetaan ja lauletaan mahdollisimman paljon</p> <p>Asioita nimetään</p> <p>Kirjastosta haetaan kirjoja kahden kuukauden välein</p> <p>Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan teatteri tarjontaan</p> <p>Tilanteiden sanoittaminen kaikissa arkitoiminnoissa</p>
<p>Arviointisuunnitelma ja arviointi:</p>	<p>MANSIKAT: Asioita ja esineitä nimetty ja niistä keskusteltu lasten kanssa ja kirjoja luettu ja nimetty asioita kuvista. Monelle lapselle löytynyt sanoja ja pieniä/isoja lauseita talven aikana. Joulukuun saakka kirjastonkirjat käytössä (lasten kohdella kirjoja kaltoin, jouduttiin pitämään kirjoissa pieni tauko).</p>

Ilmaisun monet muodot (4.5)

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tavoitteellisesti tukea lasten musiikillisen, kuvallisen sekä sanallisen ja kehollisen ilmaisun kehittymistä sekä tutustuttaa heitä eri taiteenaloihin ja kulttuuriperintöön. Lasten ilmaisulle on luonteenomaista kokonaisvaltaisuus ja ilmaisun eri muotojen luova yhdisteleminen. Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen edistävät lasten oppimisedellytyksiä, sosiaalisia taitoja ja myönteistä minäkuvaa sekä valmiuksia ymmärtää ja jäsentää ympäröivää maailmaa. Ajattelun ja oppimisen taidot kehittyvät, kun lapset tutkivat, tulkitsevat ja luovat merkityksiä erilaisia ilmaisun taitoja harjoittelemalla. Kyky kuvitella ja luoda mielikuvia on keskeistä myös lapsen eettisen ajattelun kehittymiselle. Kulttuuriperintöön, taiteeseen ja ilmaisun eri muotoihin tutustuminen vahvistaa lasten osaamista myös monilukutaidon sekä osallistumisen ja vaikuttamisen osa-alueilla.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Varhaiskasvatuksen toiminnassa tarjotaan päivittäin lapsille omaehtoista tai ohjattua toimintaa ilmaisun parissa. Varhaiskasvatuksen toiminnassa on tilaa lapsista lähtöisin olevalle luovuudelle ja kekseliäisyydelle. Lasten kiinnostuksen kohteet ja ajan-kohtaiset aiheet huomioidaan työtapojen valinnassa. Varhaiskasvatuksen työntekijät keskustelevat lasten kanssa ja havainnoivat lasten toimintaa lapsilähtöisten ideoiden toteutumisen mahdollistamiseksi.

Varhaiskasvatuksen arjessa mahdollistetaan lapsille omaehtoinen kulttuurin tuottaminen sekä luodaan tilaisuuksia päästä esiintymään toisille lapsille ja aikuisille. Varhaiskasvatuksessa huomioidaan esiintymisen erilaiset tavat ja toimintamallit, esimerkiksi esitys voi olla ennalta nauhoitettu, animaatio jne.

Lapsilla tulee olla tieto varhaiskasvatuksen tarjoamista mahdollisuuksista. Kaikkien välineiden ei tarvitse olla esillä, mutta lapsilla on oltava tieto esimerkiksi kuvien kautta siitä, mitä he voivat käyttää.

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<p>Kuvat oppisen tukena käytössä koko talossa</p> <p>Lapsille lorutellaan, luetaan ja lauletaan mahdollisimman paljon</p> <p>Asioiden ja esineiden nimeäminen, tilanteiden sanoittaminen</p> <p>Kirjaston hyödyntäminen</p> <p>Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan teatteri/konsertti tarjontaan</p> <p>Tartutaan lasten ideoihin ja ajankohtaisiin aiheisiin</p>
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<p>MANSIKAT</p> <p>Puheen tukeminen toistamalla lapsen sanomisia. Puheen oppimisen tukemista kuvien kautta kertomalla mitä/mikä kuvassa on. Satujen lukeminen. Lapsille lorutellaan.</p> <p>Lapsilla mahdollisuus omaan ilmaisuun leikin kautta ja esiintyä niin halutessaan. Käytetään monipuolisesti eri välineitä ilmaisun apuna. mm. Tanssi, kädentaidot, liikkuminen, leikki</p> <p>Pedagogisen dokumentoinnin hyödyntäminen</p> <p>Lelulaatikoissa kuvat mitä sisältävät, kuvat myös kaapin oviin mitä kaapit sisältävät</p> <p>MUSTIKAT</p> <p>Rohkaistaan lapsia taiteelliseen ilmaisuun ja esiintymiseen ja vietetään joulu- ja kevätjuhlia</p> <p>Kuvat oppisen tukena käytössä koko talossa</p> <p>Lapsille lorutellaan, luetaan ja lauletaan mahdollisimman paljon</p> <p>Asioiden ja esineiden nimeäminen, tilanteiden sanoittaminen</p> <p>Kirjastosta haetaan kirjoja kahden kuukauden välein</p> <p>Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan teatteri/konsertti tarjontaan</p> <p>Tartutaan lasten ideoihin ja ajankohtaisiin aiheisiin</p>

	Roolivaatteet ovat lasten saatavilla käytössä päivittäin
Arviointisuunnitelma ja arviointi:	MANSIKAT: Lapsille luettu kirjoja päivittäin. Aluksi oli kirjoja kirjastosta, mutta jouduimme luopumaan hyvästä käytännöstä liian rajujen otteiden vuoksi. Loruteltu päivän monissa tilanteissa mm. wc ja pukeminen. Jonkinlaista musiikkia ollut päivittäin, joko laulaen tai kuunnellen tallenteita. Lelulaatikoihin laitettu kuvat. Lasten kanssa tehty kädentaitoja silloin tällöin. On kokeiltu erilaisia maalaustekniikoita, saksia, kyniä jne. Lasten kanssa on myös muovailtu. Lasten kanssa käyty melko säännöllisesti Pupulan salissa liikkumassa.

Minä ja meidän yhteisömme (4.5)

Lasten elinpiiri laajenee heidän aloittaessaan varhaiskasvatuksen kodin ulkopuolella. Kodin perinteiden, toimintamallien, arvojen ja katsomusten lisäksi lapset kohtaavat toisenlaisia tapoja ajatella ja toimia. Varhaiskasvatuksen tehtävä on kehittää lasten valmiuksia ymmärtää lähiyhteisön monimuotoisuutta ja harjoitella siinä toimimista. Tehtävää lähestytään eettisen ajattelun, katsomusten, lähiyhteisön menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden sekä median näkökulmista. Toiminnassa voidaan käyttää monipuolisesti esimerkiksi satuja, musiikkia, kuvataidetta, leikkiä, draamaa, erilaisia mediasisältöjä sekä vierailijoita, vierailuja ja lähiympäristön tapahtumia. Minä ja meidän yhteisömme -oppimisen alue tukee erityisesti lasten kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen ja ilmaisuun sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista (luku 2.7).

Paikallisesti päätetyt asiat:

Varhaiskasvatuksen lapsiryhmien säännöt luodaan yhdessä lasten kanssa ja laitetaan lasten nähtäville kuvilla tai muutoin lapsille sopivalla tavalla havainnollistettuina. Säännöistä ja niiden perusteluista tulee aidosti keskustella lasten kanssa.

Kajaanin varhaiskasvatuksessa on laadittu katsomuskasvatukseen yhteiset ohjeet, jotka löytyvät Intrasta (Sivistys-> Varhaiskasvatus-> Ohjeet) ja pdf-lomakkeista.

Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:	Olemme luoneet henkilökunnan kanssa yhdessä säännöt ulkona- ja sisällä toimimiseen ja lasten kanssa keskustellaan niistä Päiväkodin teemana on ”Hyvät tavat ja vuorovaikutustaidot” Kiusaamista ei sallita päiväkodissamme. Kiusaamiseen puututaan aina ja lasten kanssa keskustellaan kiusaamisesta ikätason mukaisesti.
---	---

Tavoitteiden tarkennus tiimiin:	<p>MANSIKAT:</p> <p>Lyömis/kiusaamistilanteissa vedotaan lapsen omaan tunteeseen vastaavassa tilanteessa ja sitä kautta ohjataan lasta miettimään miltä toisesta tuntuu</p> <p>Opettelemme hyviä tapoja ja vuorovaikutustaitoja aikuisen esimerkin kautta</p> <p>Kiusaaminen on kiellettyä ja siihen puututaan AINA</p> <p>Päivärytmi mietitty lapsille sopivaksi</p> <p>MUSTIKAT</p> <p>Ryhmän aikuiset luovat turvallisen kasvu- ja leikkiympäristön lapsille ja kiusaamiseen puututaan aina</p> <p>Tuetaan lasten kaverisuhteiden syntymistä ja ryhmään kuulumisen tunnetta</p> <p>Ohjataan lapsia kuuntelemaan toisia sekä antamaan työ- ja leikkirauhan toisille</p> <p>Harjoitellaan siivoamaan leikit yhdessä</p>
Arviointisuunnitelma ja arviointi:	<p>MANSIKAT: Hyviä tapoja ja vuorovaikutustaitoja opeteltu ruokaillessa ja leikkitalanteissa sekä kaikissa arjen tilanteissa. Löymis- ja tönimistilanteet pyritty selvittämään heti niiden ilmettyä. Lapselle kerrottu että tuntuu toisesta pahalta ja ohjattu tekemään sovinto ja pyytämään anteeksi. Päivärytmiä mietitty lapsille sopivaksi ja muutettu käytänteitä tarvittaessa.</p>

Tutkin ja toimin ympäristössäni (4.5)

Varhaiskasvatuksen tehtävä on antaa lapsille valmiuksia havainnoida, jäsentää ja ymmärtää ympäristöään. Lapsia ohjataan tutkimaan ja toimimaan luonnossa ja rakennetussa ympäristössä. Varhaiskasvatus tukee lasten matemaattisen ajattelun

kehittymistä sekä vahvistaa myönteistä suhtautumista matematiikkaan. Varhaiskasvatukseen sisältyy myös ympäristökasvatusta ja teknologiakasvatusta. Oppimisympäristöihin liittyvät omakohtaiset havainnot, kokemukset ja elämykset auttavat lapsia ymmärtämään syy- ja seuraussuhteita sekä kehittymään ajattelijoina ja oppijoina. Lasten kehittyvä taito nimetä asioita sekä käyttää erilaisia käsitteitä edistää monilukutaitoa.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Varhaiskasvatuksen toiminnassa huomioidaan kestävän kehityksen näkökulma. Hankinnat tehdään harkiten ja suositaan välineitä, jotka ovat kestäviä ja tarvittaessa korjattavia. Askarteluissa hyödynnetään kierrätys- ja luonnonmateriaalia.

Lapsia ohjataan käyttämään vettä ja sähköä tuhlamista välttämällä. Lasten kanssa harjoitellaan ja opetellaan ruuan arvostamista. Yhdessä voidaan esimerkiksi seurata ruuan hävikkiä. Opetellaan ruuan annostelua: ”minkä verran jaksan syödä?”.

Merkkipäiviä juhlistettaessa suositaan aineettomia lahjoja. Varhaiskasvatuksessa erilaisissa juhlissa suositaan erilaisia leikkejä ja muuta toimintaa herkkujen sijaan.

Varhaiskasvatuksessa harjoitellaan lasten kanssa kierrättämistä päivittäisessä toiminnassa. Ryhmissä lajitellaan jätteet kierrätysastioihin yhdessä lasten kanssa.

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<p>Lapsi saa päättää minkä verran ruokaa ottaa. Lasta ohjataan ottamaan ruokaa sen verran kuin ajattelee syövänsä. Aikuinen huolehtii, että lapsen annos on sopiva. 3-5-v ryhmässä lapset ottavat itse ruuan linjastosta. Vanhemmilta kysytään tutustumiskäynnillä lasten ruokailutottumuksista</p> <p>Lasta ohjataan ottamaan vain yksi käsipyyhepaperi kerrallaan ja välttämään turhaa veden laskeamista.</p> <p>Lapsia ohjataan lelujen käsittelyssä ja huolehtimisesta. Hankintoja tehdään vain tarpeeseen</p> <p>Luonnonmateriaalit ja ”roskat” (pahvirasiat, tikut jne) ovat hyviä askartelumateriaaleja</p> <p>Syntymäpäiviä juhlistetaan laulamalla ja antamalla lapselle itse tehty kortti.</p>
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<p>MANSIKAT:</p> <p>Merkkipäiviä juhlistetaan laulamalla ja antamalla itse tehty kortti ja sankarista otetaan kuva, jonka hän saa kotiin</p> <p>Askartelussa hyödynnetään luonnonmateriaaleja ja ”roskia”</p> <p>Tehdään pieniä retkiä ja ihmetellään yhdessä ympäristöä ja luontoa eri vuodenaikoina</p> <p>MUSTIKAT</p> <p>Lapsi saa päättää minkä verran ruokaa ottaa. Lasta ohjataan ottamaan ruokaa sen verran kuin ajattelee syövänsä. Aikuinen huolehtii, että lapsen annos on sopiva. Lapset ottavat itse ruuan</p>

	<p>linjastosta. Vanhemmilta kysytään tutustumiskäynnillä lasten ruokailutottumuksista</p> <p>Lasta ohjataan ottamaan vain yksi käsipyyhepaperi kerrallaan ja välttämään turhaa veden laske- mista.</p> <p>Lapsia ohjataan lelujen käsittelyssä ja huolehtimisesta. Hankintoja tehdään vain tarpeeseen</p> <p>Luonnonmateriaalit ja ”roskat” (pahvirasiat, tikut jne) ovat hyviä askartelumateriaaleja</p> <p>Syntymäpäiviä juhlistaan laulamalla onnittelulaulu</p> <p>Havainnoidaan luonnon kiertokulkua</p> <p>Retkeillään lähileikkipuistossa ja lammen ympäristössä</p> <p>Jätteiden lajitteluun ohjataan</p>
Arviointisuunnitelma ja arviointi:	<p>MANSIKAT: Synttärinä on juhlistettu laulaen ja antamalla itse tehty kortti sekä annettu kotiin synttärikuva. Jonkin verran hyödynnetty luonnonmateriaaleja ja ”roskia”. Syksyllä käytiin joitakin kertoja lammella ihmettelemässä luonnon elämää.</p>

Kasvan, liikun ja kehityksen (4.5)

Kasvan, liikun ja kehityksen -oppimisen alueeseen sisältyy liikkumiseen, ruokakasvatukseen, terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tavoitteita. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on luoda pohja lasten terveyttä ja hyvinvointia arvostavalle sekä fyysistä aktiivisuutta edistävälle elämäntavalle yhdessä huoltajien kanssa. Tämä oppimisen alue tukee erityisesti itsestä huolehtimiseen ja arjen taitoihin liittyvää laaja-alaista osaamista.

Paikallisesti päätetyt asiat:

Varhaiskasvatuksen toimintayksiköissä lapsille tarjotaan ravintosuositusten mukaisia aterioita. Varhaiskasvatuksessa tarjottavien aterioiden myötä lapset tutustuvat suomalaiseen ja kainuulaiseen ruokakulttuuriin. Varhaiskasvatuksessa tarjottavien aterioiden myötä lapset tutustuvat suomalaiseen ruokakulttuuriin, ruokailutapoihin ja erilaisiin ruokiin. Varhaiskasvatuksessa kannustetaan lapsia terveellisiin ruokailutottumuksiin. Varhaiskasvatuksessa huomioidaan valtakunnalliset ravitsemussuositukset.

Kajaanin LiikuntaVasu toimii lasten liikkumista ohjaavana suunnitelmana, joka löytyy Kajaanin kaupungin intrasta (Varhaiskasvatus-> lomakkeet -> liikunta) ja pdf-lomakkeista.

Kajaanin varhaiskasvatus on mukana valtakunnallisessa lasten liikkumis- ja hyvinvointiohjelmassa Ilo kasvaa liikkuen. Varhaiskasvatustyöskyt toteuttavat ohjelmaa omien kehittämiskohteidensa kautta ja Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten mukaisesti. Varhaiskasvatuksessa pyritään siihen, että lapsi liikkuu varhaiskasvatuspäivän aikana kaksi tuntia.

Kaikissa päiväkodeissa toimii nimetyt liikuntavastaavat, joiden tehtävänä on yhdessä muun varhaiskasvatustyöskytön henkilöstön kanssa edistää ja koordinoita varhaiskasvatuksessa olevien lasten liikkumista.

Lasten motorista kehitystä havainnoidaan päiväkodeissa motorisen kehityksen havainnointilomakkeen avulla. Lasten motori-
seen kehitykseen liittyvä havainnointilomake täytetään lapsen varhaiskasvatussuunnitelman yhteydessä vuosittain.

<p>Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:</p>	<p>Pupulan liikuntasali molempien ryhmien käytössä kerran viikossa</p> <p>Pihalla lapsia kannustetaan liikkumaan aktiivisesti. Lasten leikkeihin osallistutaan ja rohkaistaan lapsia pihapeleihin. Pyritään ulkoilemaan aamu- ja iltapäivällä sään salliessa, ei pelätä huonoa- kaan säätä.</p> <p>Lasten motorisia taitoja havainnoidaan ja kuvataan</p> <p>Vanhemmat voivat osallistua liikunnan suunnitteluun</p> <p>”Iloa liikkeellä”- hankkeessa mukana oleminen</p> <p>Perheliikunta tapahtumia järjestetään muutamia kertoja vuodessa</p> <p>Lapsille tarjotaan monipuolista ravitsevaa ruokaa. Lasta rohkaistaan maistamaan kaikenlaisia ruokia. Lasta ohjataan hyviin ruokailutapoihin</p> <p>Liikuntavastaava nimetty</p>
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<p>MANSIKAT:</p> <p>Kerran viikossa käymme Pupulan salissa jumpassa. Tehdään pieniä retkiä ympäristöön. Pieniä jumppahetkiä arjessa.</p> <p>Lapsia kannustetaan pihalla liikkumaan ettei mene pelkäksi keinumiseksi</p> <p>Rohkaistaan maistamaan ja ruokahetkissä hyviä pöytätapoja</p> <p>MUSTIKAT</p> <p>Pupulan liikuntasali käytössä kerran viikossa</p> <p>Pihalla lapsia kannustetaan liikkumaan aktiivisesti. Lasten leikkeihin osallistutaan ja rohkaistaan lapsia pihapeleihin. Pyritään ulkoilemaan aamu- ja iltapäivällä sään salliessa, ei pelätä huonoa- kaan säätä.</p> <p>Lasten motorisia taitoja havainnoidaan ja kuvataan ja kannustetaan lapsia pukemaan ja riisumaan itse</p> <p>Vanhemmat voivat osallistua liikunnan suunnitteluun</p> <p>”Iloa liikkeellä”- hankkeessa mukana oleminen</p> <p>Perheliikunta tapahtumia järjestetään muutamia kertoja vuodessa</p> <p>Lapsille tarjotaan monipuolista ravitsevaa ruokaa. Lasta rohkaistaan maistamaan kaikenlaisia</p>

	ruokia. Lasta ohjataan hyvin ruokailutapoihin
Arviointisuunnitelma ja arviointi:	MANSIKAT: Pupulan salissa käyty lähes joka viikko. Lapset ovat saaneet liikkua omaehtoisesti tai lasten toiveita on kuultu ja rakennettu jumppaa sen mukaan. Pieniä retkiä tehty lammelle ja lähiympäristöön. Jumpattu on myös omissa ryhmätiloissa ja tehty jumpparatoja. Lapsia kannustettu pihalla leikkimään ja aikuinen leikkinyt mukana, jottei koko ulkoilu menisi kiikkumiseksi. Lapsille laitettu tarjolle lautaselle kaikkea mitä tarjolla on ja rohkaistu maistamaan, pakko ei ole maistaa. Hyviin pöytätapoihin ohjattu.

Eri kieli- ja kulttuuriryhmien varhaiskasvatuksen toteuttamista (4.7) (täytetään tarvittaessa)

Varhaiskasvatuksen lähtökohtana on tasa-arvoisuus ja yhdenvertaisuus. Osallistuminen varhaiskasvatukseen tukee eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten mahdollisuutta oppia suomea toisena kielenä luonnollisissa vuorovaikutustilanteissa, pienryhmätoiminnassa ja yksilöopetuksena. Varhaiskasvatuksessa hyödynnetään Kajaanin kaupungin varhaiskasvatuksen kotouttamisohjelmaan ja intraan koottuja maahanmuuttajatyössä käytössä olevia toimintamalleja ja materiaaleja.

Jokaisessa päiväkodissa on nimetty maahanmuuttajatyön yhteyshenkilö, joka huolehtii osaltaan yksikkönsä tiedottamisesta maahanmuuttajatyöhön liittyvissä asioissa. Yksikköjen yhteyshenkilöt perehdyttävät, ohjaavat ja neuvovat uutta henkilöstöä niissä ryhmissä, joissa on eri kieli- ja kulttuuritaustaisia lapsia. He ohjeistavat tulkkausten tilaamisen ja toteuttamisen. Yhteyshenkilöt neuvovat mistä materiaalit ja tieto löytyvät. He osallistuvat yhteyshenkilötapaamisiin ja kehittävät sekä jakavat hyviä käytäntöjä.

Näin toimimme ja näin osallisuus näkyy:	<p>Perheille pidetään tulkkauspalaverit (vasu ja tulopalaverit), tarvittaessa muita palavereita</p> <p>Monikulttuurisuusvastaava on valittu</p> <p>Maahanmuuttajakoordinaattorin apua käytetään tarvittaessa</p> <p>Intran materiaalit käytössä</p> <p>Eri kieli- ja kulttuuritaustainen lapsi on yhdenvertainen muiden lasten kanssa</p> <p>Lasta ohjataan suomen kielen sanastoon nimeämällä asioita ja sanoittamalla tilanteita</p>
---	--

Tavoitteiden tarkennus tiimiin:	<p>MANSIKAT:</p> <p>Vasut ja tulokeskustelut pidetään tulkin kanssa</p> <p>Lapsen kanssa toistellaan sanoja, nimetään asioita ja esineitä, lauletaan, lorutellaan. Kuvien käyttö toiminnan ohjauksessa</p> <p>Ohjataan ja rohkaistaan leikkimään toisten lasten kanssa</p> <p>Intran materiaaleja hyödynnetään</p> <p>MUSTIKAT</p> <p>Perheille pidetään tulkkauspalaverit (vasu ja tulopalaverit), tarvittaessa muita palavereita</p> <p>Monikulttuurisuusvastaava on valittu</p> <p>Maahanmuuttajakoordinaattorin apua käytetään tarvittaessa</p> <p>Intran materiaalit käytössä</p> <p>Eri kieli- ja kulttuuritaustainen lapsi on yhdenvertainen muiden lasten kanssa</p> <p>Lasta ohjataan suomen kielen sanastoon nimeämällä asioita ja sanoittamalla tilanteita</p> <p>Suhtaudutaan avoimesti eri kulttuuritaustasta tuleviin lapsiin ja ohjataan heitä mukaan yhteiseen toimintaan</p>
Arviointisuunnitelma ja arviointi:	<p>MANSIKAT: Tulokeskustelut tulkattu. Vasutulkkaukset jäivät pitämättä varhaiskasvatuksenopettajan pitkän poissaolon ja kevään epidemian vuoksi. Lasten kanssa on ahkerasti nimetty asioita ja esineitä ja kehonosia ja laulettu lauluja sekä iPadilla tehty pelattu kielipeliä. Muun kieliset lapset ovat hyvin sujahtaneet ryhmään ja saaneet kavereita ja päässeet leikkeihin muiden kanssa ja oppineet suomea kukin ikänsä mukaan.</p>

Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen (7.1)

Pedagogisen toiminnan arvioinnin tarkoitus on varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä lasten kehityksen ja oppimisen edellytysten parantaminen. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman ja lasten varhaiskasvatussuunnitelman toteutumisen seuranta, säännöllinen arviointi ja kehittäminen ovat osa tätä tehtävää.

Pedagoginen dokumentointi on varhaiskasvatuksen suunnittelun, toteuttamisen, arvioimisen ja kehittämisen keskeinen työmenetelmä. Se on jatkuva prosessi, jossa havainnot, dokumentit ja niiden vuorovaikutuksellinen tulkinta muodostavat ym-

märrystä pedagogisesta toiminnasta. Pedagoginen dokumentointi mahdollistaa lasten ja huoltajien osallistumisen toiminnan arviointiin, suunnitteluun ja kehittämiseen. (4.2)

Paikallisesti päätetyt asiat:

Jokainen varhaiskasvatusyksikkö laatii varhaiskasvatussuunnitelmaan pohjautuvan vuosisuunnitelman toiminnalleen ja yksikkökohtaisesta vuosisuunnitelmasta tehdään tarkennuksia tiimin tasolle. Vuosisuunnitelmat ja niiden toteutuminen arvioidaan toimintakauden päätteeksi. Yksikkökohtainen vuosisuunnitelma julkaistaan päiväkodin nettisivuilla. Huoltajilla on oikeus nähdä yksikkökohtainen vuosisuunnitelma halutessaan myös päiväkodilla.

Jokaisessa tiimissä toteutetaan säännöllistä ja jatkuvaa itsearviointia. Arvioinnin ja kehittämisen tukena käytetään pedagogista dokumentointia. Tiimipalavereiden aiheena on tärkeää olla tiimissä toteutettavan pedagogiikan arviointi ja kehittäminen

<p>Arvioinnista nousevat kehittämisen tavoitteet ja suunnitelma sen toteuttamiseksi:</p>	<p>Monitahoarvioinnin tulokset käsitellään ja tulokset esitellään vanhemmille. Palautteen pohjalta kehitämme yksikkömme toimintaa</p> <p>Seurannasta ja toimenpiteistä sovitaan yhdessä</p>
<p>Tavoitteiden tarkennus tiimiin:</p>	<p>MANSIKAT: Pedagogisen toiminnan pohjana ovat lapsille tehdyt vasut ja vanhemmilta saatu palaute.</p> <p>Vanhemmille on nähtävänä päiväkotimme monitahoarvioinnin tulokset</p> <p>Yhteistyössä koko talon kanssa pyrimme kehittämään pedagogista toimintaa tuloksien pohjalta</p> <p>Käytämme ipadeja pedagogisen dokumentoinnin välineenä</p> <p>MUSTIKAT:</p> <p>Pedagogisen toiminnan pohjana ovat lasten vasut</p> <p>Monitahoarvioinnin tulokset ovat nähtävillä vanhemmille.</p> <p>Käytämme aktiivisesti ipadeja pedagogisen dokumentoinnin välineenä</p>
<p>Toteutuneen suunnitelman arviointi:</p>	<p>MANSIKAT: Lähes kaikille lapsille tehty vasu muutamia poikkeuksia lukuunottamatta. Toiminnan suunnittelu pohjautunut lasten vasuihin kirjattuihin asioihin. Vanhempia on kuultu ja pyritty toteuttamaan toiveet. Ipadeja käytetty pedagogiseen dokumentointiin sekä vasuun kirjattu säännöllisesti asioita lapsista.</p>